

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyiltér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	---

A csongrádi nép.

Azt akartuk mondani, «a csongrádi lakosság közszelleme, közművelődése».

De ez a tárgy anyiszor és oly nyers modorban lett vitatva, épen a legkevésbé illetékes tényezők által, hogy tartózkodtunk ennek a a kérdésnek illetően módon való felvetésétől.

Beszéljünk mi csak a csongrádi nép lelkéről, — talán érthetnek ebből mások is, akiket nem nevezünk néven.

Az ország bármelyik vidékén utazzék valaki, mindenütt panaszt hall. Vádolják a munkásnépet, vádolják a gazdákat, hogy nem művelődnek semmit, nem haladnak semmit s maholnap kivész belőlük az a magyar érzés is, ami apáikban megvolt.

Régen a földesúr jobban megbecsülte jobbágyait, mint ma egyik gazda a másikat, ha valamicskével kevesebbje van. A cseléd épen ellensége a gazdájának, mert nem egy esetben olyan viszonyban állnak, a szegény és gazdag egymás

mellett, hogy az egyiknek sem szolgál öröme.

Gróf Széchenyi Ferenc, a legnagyobb magyarnak apja, akiről az alföld népe teljesen megfélemedezett — mielőtt a jobbágyok felszabadításáról szóló törvényjavaslatot fia benyújtotta volna — már szívében hordozta az emberbecsülés elvét. Mert már 8 éves korában azt tanulta az öreg gróftól, hogy becsüljön meg minden embert, hiszen Isten lelke lakik bennök — és ezekkel a szavakkal fordult hozzá egy alkalommal — «Csókold meg édes fiam ezeknek az öreg jobbágyoknak kezeit, amelyekkel a kenyeret keresik a mi számunkra, és becsüld meg őket, ha majd téged fognak szolgálni!»

Hát bizony-bizony csoda-e — ha a csongrádi, a szentesi, az egész alföldi nép gyűlölettel nézi egymást, és azokat akiket szolgát? Hiszen az utolsó félszázad alatt egyebet sem látott, mint azt, hogyan gúnyolják a szájhősök az érdemesebb embereket, hogyan vezetik félre a gyűlölet útjára a szegény népet a bujtogatók!

Amit rontottak az utolsó évtizedek a gazdasági téren — azok korántsem olyan veszedelmes sebek, mint azok a lelki nyavalyák, az a lelki eldurvulás, az a lelki romlottság, amely teljesen kioltotta a nép lelkéből azokat a nemes erkölcsöket, amelyek a magyar népet a világ legjobb népévé tették.

A lelkeszi karnak nagy, igen szép feladai lennének — apostoli buzgalommal fáradozni a nép erkölcsének nemesítésén, helyre hozni azokat a sebeket, amelyeket az utolsó félszázad okozott.

A káromkodás, az iszákosság, mint a nevelétségnél két undorító jele, annyira általánossá lett már, — hogy sok helyütt a hatóságok vették fel a harcot a nép érdekében e hibák és lelki betegségek ellen.

Itt azonkívül az ember becsülés is nagyon sötéten jellemzi a nép lelkének elhanyagolását.

Egyik igen kitünő és nagyműveltségű férfiú említette előttem nemrég, hogy ez a rút szokás csak néhány évtized óta kapott lábra Csongrádon. Azóta, hogy egyik cson-

TÁRCA.

Örvények.

— Eredeti regény a budapesti életből. —

31

Irtá: Négysz.

A szerencse útján.

Hát jól választott a «Rózsabimbó-mulató» starja, mikor a tömérdek udvarló közül kiszemelte Árkai János vállalkozót, aki oly csendes, higgadt természetű ember volt és akit végtelenül elragadt Micike üde szépsége, fiatalos bája. Az tettzett leginkább benne, hogy sohasem volt úgy kikenve-kifenne, kimázolva mint a többi. Neki nem volt szüksége a mesterseges szépítésre, mert annélkül is piros volt, míg amazok, a pirosítók és puderek segítségével is csunya maradtak.

Téved azonban, aki azt hiszi, hogy Bokros Micike szerelmes volna Jancsikájába. Távolról nem. Épp oly közömbös volt neki, mint a többi. Csak hogy mégis becsülte és kegyeiben részesítette.

A vállalkozó még az előadás kezdete előtt minden este ott volt a mulatóban és onnan csak hajnal felé távozott Micikével.

Gyönyörű, szépen berendezett lakást bérelt Micikének, kocsit, lovakat tartott neki, a legdrágább selyemruhákat csinál-

tatta részére és Micike csak úgy ragyogott a vakító briliánsoktól.

Volt is elég irigye a kollégák közt, de mit tehettek szegények, akik talán szintén szebb és jobb napokat láttak, de az idő elsurrant fölöttük, az éjjelezés, dorbézolás, tivornya élet hamar megvénytotta őket, ráncokba szedvén arcaikat.

Bokros Micikének nem volt semmi gondja. Estéakint a színpadon aratta sikereit, nappal, azaz délután kikocsikázhatott az Andrássy-úton, nem egy ösmertös varrólánya-kát látván, hol egyedül, hol szeretőjével sétálgatni. Vagy fogadt egyik-másik udvarlóját lakásán, az éjjeleket meg leginkább a gazdag vállalkozó társaságában töltötte.

Egészen jól érezte magát új helyzetében. Mindinkább hozzászokott szinte nem is tudta volna nélkülözni ezt az üres, könnyű-változatos életet.

Mindene megvolt, amit kívánt. Jancsikája nem sajnált, nem kimélt semmi költséget és Micike minden kívánságát készséggel teljesítette.

— A szép sanzonett sikerei nem lohadtak az érdeklődés nem csappant meg iránta, a főváros mulató emberei mind jól ösmerték már Bokros Micit, a neve szinte fogalomná vált lassanként.

De sok pénznek is kellett annak lennie, aki közelébe akart férközni, nagy áldozat-

tokba került annak, aki «szerelméből» kóstolni akart.

Igy élte Micike világát csupa fény, pompa, gazdagság és jölet között. Szalonja tele volt a legkülönlegesebb dolgokkal, a kapott cukrokkal, tömérdek illatos, tarkábbnál-tarkább levelekkel, férfi arcképekkel és ajándékokkal amikkel elhalmozták, ostromolták, meghódítani akarták és kegyeikbe jutni reméltek.

Nagy szalonja valóságos muzeuma volt a sok ajándéknak, meg lehetett benne találni a legaprób csecsebecsüket és nagyobb szabású, művészi kivitelű szoborműveket.

A bűn tanyája.

Bodó Gáspárné és leánya, Mariska, szépen leülték a két hónapot, de a fogság megmérgezte a lelküket. Az idősebb asszonytól elfordultak azok, akik eddig munkát juttattak neki, míg Fejes István neje sem kapott helyet, sem abban a műhelyben, hol előbb dolgozott, sem másutt. A sok bajhoz járult, hogy Bódiék kis gyermeke elhalt, a fiú meg valami csintalan-ságot követett el, kerekét oldott, eltűnt, anélkül, hogy tudták volna hol van, merre van, él-e vagy meghalt. De nem is igen keresték.

(Folyt. köv.)

Ferencz József keserűviz

az egyedül elismert kel-
lemes ízű természetes
— haska, tószer —

grádi népvész lenézett, — kigunyolt, megrágalmazott, meggyanusított mindenkit, s ez a neveletlenségre valló durva modor annyira megtetszett sokaknak, hogy immár egész szokássá lett az, hogy mindenkihez durvának kell lenni s inkább belehal a rossz nevelésű emder, de előzékenységet senkivel szemben nem tanusítana.

Hogy ide fajultak a viszonyok — annak oka volt az, ahogy az egyház férfiai is a párpolitika áradítóhoz csatlakoztak.

Jelenleg ettől nem kell félni, sőt a parochián is és a zsinagógában is az a nézet uralkodik, hogy a lelkeszi kar lenne hivatta begyógyítani azokat a sebeket, amelyeket a politika ütött a nép szívére.

Ugy gondoljuk ezt, hogy közös erővel lehetne azon fáradozni a lelkeszi karnak — miszerint itt a népben az erkölcsöket, az emberbecsülést, a közművelődés eme tényezőit ápolja a társadalom.

Ha Csongrádon a lelkeszi kar erre vállalkoznék felekezet különbség nélkül, egymást támogatva, s a társadalom élére állva — az egész ország tapsolna nekik.

Mi pedig felsőhajthatnánk.

— Végre tehát Csongrádra is egy boldogabb kor, a béke napja virradt fel.

A bor- és szőlőértékesítés akadályai.

Régi szokás másban keresni a hibát. A szőlőbirtokosok is az ügynökökben keresik a hibát. Ezeket okolják, hogy miért nincs jó ára a csongrádi boroknak.

Pedig a hiba a gazdáknak van — mert nem egyesítik erejüket a közös célokért. Nem keresik a hazai és külföldi piacokat — hirdetések útján. Nem áldoznak egy öt filléres levelező-lapot sem arra, hogy valamelyik nagy hazai borkereskedőnek ajánlanák a csongrádi borokat — holott reklám nélkül ma már nincs piac, piac nélkül nincs értéke az árúnak.

Itt van a gyümölcs értékesítése pl. A kereskedelmi muzeumnak egyszeri figyelemzetése elég volt, hogy a hazai és külföldi kereskedők figyelme ide forduljon, holott az egész reklámot egy 10 filléres levél és néhány újságíró jóakarátú megemlékezése csinálta, illetve indította meg, mert ma már Csongrádot a külföldről is naponként olyan megrendelésekkel keresik fel, amelyek százezreket jövedelmezéne — ha tudna megfelelni. Tegnap is csak egy cég 500 m.-máza szőlőre tett megrendelést, hogy hetenként küldjön neki Lilienthal Fülöp.

Lilienthal úr járt, keresett szőlőt — de alig birt kapni néhány mázsát, bár ígért olyan jó árakat — amilyneket sohasem kaptak eddig.

Épen az ügynök emelheti az árakat, ha a közönség is érdeklődik az ügy iránt — és nem dolgozik önmaga ellen, terv nélkül, összetartás hiányával, minden okosságot mellőzve.

Vagy hát nem önmaguk ellen dolgoznak a gazdák, mtkor a szüret idejét előre teszik?

Hiszen az ügynökök hiába kínálják a csongrádi bort a kereskedőknek — mert mihielyt megtudják, hogy itt szeptemberben szüretelnek — azonnal elmegy a kedvük a borvásárlástól és csak kötéllel lehet fogni egy-két sváb korcsmárost, akinek jó a bicskanyitogató földizü vinkó is.

Vagy nem a borárok ellen dolgoznak, az ügynökök ellen dolgoznak a gazdák, mikor az ügynök le hív ide egy borkereskedőt s ajánl neki borokat 8 krajcárjával — s akkor elállják az utját a szomszédok, hogy jöjjön az úr hozzánk, ne vegyen attól, adjuk mi olcsóbban is. Természetes, hogy a kereskedő neheztelve rátámad az ügynökre és vásárol 7 krajcárért, az ügynök pedig ilyenek után őrizkedni fog attól, hogy a bor értékét erősen tartsa. Ugyis eleget rontják a gazdák a korai szüret, az egyesülés tervnélküliség, a rossz utak, az egymás elleni irigység által és amit még el nem rontott a tudatlanságuk — azt elrontja a borkészítésnél való eljárásuk.

Ma is úgy készítene bort, mintha a cselédek számára csinálnák — egybe kevernek minden gazt és aztán a vizet se sajnálják.

Tessék aztán ilyen boroknak piacot teremteni, holott világhírű piaca lenne a csongrádi kitűnő bornak.

De hát ehhez elsősorban is az kell — hogy egyesüljenek a szőlős gazdák.

Alakítsák meg a hegyközséget és akkor aztán az előjáróság helyett ők maguk intézkedhetnek érdekeikben és tehetnek, cselekedhetnek — holott most bizony nem igen lehet kívánni, hogy az előjáróság épen csak velük törődjék.

A hegyközségnek jogai a következők:

1. a közös őrzés; a szőlőművelés ellenőrzése, vincellérek kiképzése, meghatározása a szüret idejének, utak, árkok fenntartása, hány csősz tartassék, mik a köteleességük és kik ellenőrizték? a szőlő és bor jövedelmezősége érdekében teendő közös intézkedések és szervezkedés közös reklám és piacok szerzése, árak emelése, kormány segély és állami kedvezmények iránt, amelyekre nézve a miniszteri utasítás 64. §-a a kerületi borászati felügyelőket kötelezi, hogy a hegyközségeket mindenben támogassák és már az alakulásnál is hathatósan közreműködjenek.

*

1895-ben május hó 26-ik napján tettek is kísérletet a hegyközség megalakítására.

Blázsik Márton volt szolgabíró elnökléte és Heinrich István m. kir. szőlőszeti és borászati felügyelő részvételével tartottak is egy értekezletet akkor a szőlőbirtokosok.

Persze, hogy eredmény nélkül.

Nehéz, kemény fejük — de aztán hűséges szívük van a csongrádi gazdáknak, tagadhatlan. Mi már ides-tova 4 év óta sürgetjük a pincszövetkezet megalakítását, s agítalunk a gyümölcs és borértékesítés ügyében.

De nem fáraszt el a munka nehézsége, mert szeretjük ezt a jóra való népet; mert tudjuk, látjuk, hogy világraszóló kincses bányát nyernének a csongrádi szőlőkben és gyümölcsökben a földmivelő gazdák, ha tudnák azokat úgy művelni és úgy értékesíteni, amint azt megkívánják az európai kereskedelem igényei.

Mert Csongrádnak az egész Európai piacra kell figyelmét fordítani — nem csupán a kecskeméti és félegyházi kofákra szorulni.

És hiába nevetnek, hiába tiltakoznak azok, akik nem szeretik a föld népet — hogy kár velük törődni: mi sürgetni fogjuk, hogy egyesüljenek a szőlőtermelés érdekeinek előmozdítására.

E lap útján egyuttal a kecskeméti m. kir. állami szőlőszeti és borászati felügyelő hivatalt is felkérjük — hogy támogassa a törekvést, látogasson el újra hozzánk a szüret előtt s a hegyszövetkezet megalakítását addig sürgessék, amíg az létesül.

Hajdan és most.

A Back-korszak idejében, midőn nagyon rövidre fogták az igazságszolgáltatást, nem egyszer esett meg 'egyik-másik polgártársunkon, hogy egyszer csak leszólították a szénás vagy szalmás szekér

tetejéről és nyomban olyan huszonötöt hegedültek el rajta, hogy az eget is bögőnek nézte. Csak azután tudta meg, hogy ebben a fényes ellátásban azért részesült: mert a rakott szekér tetején pipázott. Szintén ilyen ellátásban részesült az a t. tetejverő polgártársunk is, ki a tetőverés közben pőfékel. De annak is meggyült a baja a cs. kir. szolgabíróssággal, aki az utcán, különösen a kifordulóknál sebessen hajtott és ezáltal szerencsétlenséget idézhetett volna elő.

Hát mi a Back-korszakot ugyan vissza nem óhajtjuk, sőt ellenkezőleg egy olyan korszaktól a magyarok Istene óvja a nemzetet, dehát kénytelenek vagyunk azért felemlíteni, mert ma a t. előjáróságok a vagyon és életbiztonságra nem fektetnek annyi súlyt, mint akkor a német és cseh beavatkozások fektettek.

Szinte borsózik az ember háta, midőn látja, hogy rekkenő hőségben és zaharai szárazságban milyen nyugodtan pőfékel a szénás és szalmás szekerek tetején a község utcáin keresztül a bús magyar.

Szinte meghül az ember ereiben a vér, midőn egy-egy kocsis vágatva fordul ki az utcából, majd-majd összetaposva a porban játszó apró lelkeket.

No, de nálunk minden mehet: mert hát nálunk az ember élet éppen annyit ér, mint egy ütöt tapló. Ma az öreg Gécinéni lett áidozata a vigyázatlan hajtásnak holnap meg talán a másik. Ma a város kellő közepén gyulladt meg egy rakott szekér, holnap meg talán egy szük nádas utcában ahonnan azután majd leég az egész város.

No, de se baj! Géci néni öreg asszony volt már, az égőszekértől pedig egy épület sem gyulladt meg. Hát csak pipázzék tovább is a magyar a szénás szekér tetején, és fustöljön tovább is a tetejverő ha na neki ez jól esik. Azután meg vágta-sonak tovább is az utcán a fuvarosok.

UJDONSÁGOK.

— **Halálozás.** Érzékeny vesztéség érte városunk közéletét *Réti Ernő* köz- és váltó ügyvédnek f. hó 3-án történt elhalálozásával. A fiatalabb nemzedék ugyan csak az előzékeny, jó lelkű, beteges embert ismerte a boldogultban, de azok, kik tanúi voltak városunk régebbi kulturális haladásának, tudják jól, hogy Réti Ernő, ki az intelligencia közbizalmából a kaszinónak huzamos ideig elnöke is volt, nem ismert fáradságot soha, hogy ne munkáljon önzetlenül azon, hogy városunk zilált társadalmi közéletét egészségessé tegye, s az emberek szívéből az önzést, egymás iránti irigységet kiirtsa. Hanem tanította szeretni, tisztelni és becsülni embertársait s bátran mondhatjuk, hogy az ő fáradozásának volt gyümölcse néhány évtizeddel ezelőtt azaz egészséges társadalmi érintkezés, ami jelenleg a mesék országába tartozik. A buldogultat tisztelői és számos jó barátai őszinte részlete kísérte sirjába. Nyugodjék békében! Elhalálozásáról a család a következő gyászjelentést adta ki: «Alulírottak mélyen szomorodott szívvel jelentik szeretett jó testvérjök, nagybátyjuk és sógoruk *Réti Ernő* köz- és váltó-ügyvéd úr, volt vm. bizottsági tag és községi képviselőnek, a csongrádi köz- és társadalmi élet egykori önzetlen és ügybuzgó munkásának élete 58-ik évében, f. 1903. év szeptember hó 3-án éjjeli fél 3 óraker történt elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. 1903. év szeptember 4-én délután fél 4 óraker fognak a gyász-házból (Molnár-utca), a csongrádi rom. kath. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő sz. mise áldozat f. hó 4-én délelőtt 8 óraker fog a Mindenható Istennek bemutatni. Csongrád, 1903. szeptember 3-án. Áldás emléken, béke porain! Réti János, Réti Emilia, férj, Mocsári Geróné, Réti Ferenc, Réti Ida, Réti Janka, özv. Paksy Józsefné, Réti Rozália, Réti Zoltán, Réti János, Mocsári Aranka, férj, Iffenz Antalné, Mocsári Olga férj,

Greishaber Istvánné, Mocsári Margit, Réti Viola férj. Guckler Gyuláné, Réti Jenő, Paksy József, Paksy Ernő, Paksy Gyula, Iffenz Emilia, Iffenz Erzsike, Iffenz Margitka, Réti Iánosné, sz. Marsics Erzsébet, Réti Ferenczné, sz. Erős Mária, Mocsary Gerő, Iffenz Antal, Greishaber István, Guckler Gyula.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Valigurszky* Julia csongrádi áll. elemi iskolai tanítónőt Algyőre, *Király* Ilona algyői tanítónőt pedig a csongrádi áll. elemi iskolákhoz helyezte át. Mi úgy tudjuk, hogy az állami iskolai tanítónők csak saját kérelmekre, vagy fegyelmi úton helyezhetők át, itt pedig az áthelyezett tanítónő áthelyezését nem kérte s fegyelmi eljárás sincs ellene folyamatban. Ezért találjuk épen hülönösnek az áthelyezést. *Valigurszky* Julia a csongrádi áll. elemi iskolának egyik legképzettebb tanítónője volt s így őszintén sajnáljuk, hogy városunkból eltávozik.

— **Új káplán.** *Kiss József* rákospalotai káplán Csongrádra helyeztetett a III-ik kápláni állomásra s ma megérkezett városunkban.

— **Hitoktatói ügy.** A Csongrád egy év előtt szervezett 2 hitoktatási állást be kellett szüntetni a megyés püspök Ö méltóságának, mert a kül- és belterületi iskolákat 2 egyén nem bírta eltátni. Az államsegély sokkal csekélyebb, hogysem elég volna csupán a belterületi iskolák hitoktatóinak. A hitoktatást ez évben a három káplán és az állami tanítók végzik.

— **A postahivatal és a közönség.** Lapunk felszólátása folytán, a közönség érdekében a csongrádi postahivatal közszeretben álló és udvarias főnöke azt az újítást hozta be, hogy a postahivatalnál és a vasúti induló háznál levő szekrényekből a leveleket minden vonat indulás előtt 16 perccel kivesszik és feladják. A közönség nevében e helyen mondunk köszönetet *Egressy László* posta főnök úrnak.

— **Vasúti menetrend.** Mint lapunk értesítik — téli menetrend, újra vissza állítja a régi vonatindulási időjáratot, amennyiben hajnali 3 óraker a világitás hiányában szűkölködő Csongrádon életveszélyes a pályaházig való gyaloglás. De különben is a kísérlet nem vált be.

— **A orosházi szinkőr.** Az orosházi szinkőpartoló egyesület elnöke *Ambrus Sándor* főszolgabíró megküldte a napokban az ottani nyári szinkő tervrajzát és költségvetését, abból a célból, hogy ennek alapján egy szinkőrt építhessen Csongrád is. A közgyűlés ugyanis elhatározta, hogy egy egészen új szinkőrt fog építeni s most módjában lesz a közönségnek egy szép szinkőrhöz hozzájutni, s évente bizonyos apró részletekben letörlesztheti az építés költségeit. Az orosházi szinkőr nézőtere és szinpadja 14 méter széles, a nézőtér hossza 18 méter hosszú, a szinpad 8 méter hosszú. Ülőhely van benne földszinten 214, karzatán 68, és 14 páholy; állóhely a földszinten 208 személyre: összesen 754 nézőre van hely. Van 5 öltözője, s egy diszletraktára. Bizony nagyon ráférne Csongrádra egy csinos szinkőr, mert ha a művelődésre áldoz egy város — azzal csak előrehaladását mozdítja elő. Ha a tervék és költségvetés elkészül — tavaszra hozzá foghatunk az építéshez, amelynek költségeihez az országos színészeti alaptól is remélni lehet pár ezer koronát.

— **Csongrád község határa.** Csongrád községnek 40,000 hold a területe. Szentestnek 60,000 hold. Mint értesülünk a *Pálffy Geraldine* grófné ujfalusi 14,000 holdas birtokát a földm. miniszter útján adandó állami kölcsön mellett, elakarja adni. Ha Csongrád lakosai abban a helyzetben lennének, hogy ezt a vételt 50 évi lejáratú kölcsön mellett eszközölhetnék, akkor mindjárt majdnem 1/3 részben apadnának a pótdadók azzal is, hogy új adóalapot kapna a község.

— **A gyevi major bérlete.** Csongrád község tulajdonát képező 179 hold^{508/1600} -öl kiterjedésű gyevi major, amely szántó

föld, legelő és gazdasági épületekből áll, — f. hó 9-án azaz szerdán délelőtt 10 órakor a II-ik jegyzői irodában f. hó szeptember 29-ikétől számított 6 évre nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni. Árverési feltételek a Csongrád község II. jegyzői hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

— **Hátrafelé haladás.** Csongrád község 1900 évben elhatározta hogy a fogyasztási adókra pótlékot vet ki a község javára, s ezt a határozatot a belügyminiszter 73924/IV—a szám alatt még ugyanazon évben jóváhagyta. A község kinyomatta a szabályrendelet, megküldte tudomás vétel végett a pénzügyigazgatóságnak és mégis mi történt? Mai napig nincs végrehajtva — holott ennek várható jövedelme a pótdadókat legalább 8 perccel apasztaná. A szomszéd összes városok mind behozták ezeket az új jövedelmeket, amely évről-évre emelkedik. Csak Csongrád marad a régi, nem enged a 100 percces, pótdadóból, s mindent, a gyám-pénztárt is pótdadóból tartja fenn.

— **Robinson szigete Csongrádon.** Ezen a címen lehetne megénekelni a Bodor-szigetet, annak csodaszép floráját, és őserdeit — persze paródia alakjában. Mert a rideg valóság az — hogy a 20—25 hold kiterjedésű sziget tele van korhadt fűzfákkal, amelyek maholnap tüzre sem lesznek alkalmasak — ha kinem vágják s elnem adják. A sziget florája pedig abból áll — hogy a szerb tövis oly nagy mennyiségben terem a szigeten, miszerint kaszálni lehetne. A miniszter elrendelte, hogyha valamely község akar füzeszt állítani, akkor 100 koronát ad a miniszter a munka költségeire holdanként. Ősszel ugyanis kevés lesz a munka s jól esnek sok szegény embernek — ha a község 20—25 holdat 2500 korona munkadíj mellett beültetne nemes fűzrel, persze előbb kitermelné a fákat aztán felégetné az egész szerb tövis gyűjteményt.

— **Cigányszerencse.** Lakatos Zoltán, a csongrádi Lakatos familia egyik tagja, ezeltől évekkal villággá ment egy vándor zenekar társaságában, s elvetődött egész Nürnbergbe. Itt azonban szerencsés véletlen összehozta egy gazdag gyáros leányával, *Schätzler Johannával*, akinek annyira megtetszett a barna cigány, hogy a napokban eljegyezte magát vele. A Lakatos familia most nagyon büszke rá, hogy gazdagon fog megnősülni a szerencsés hegedűművész s nagy az öröm az egész putriban!

— **Községi tűzoltóság.** Végre tehát meglesz a rendes községi tűzoltósága Csongrádnak is, a jelenlegi állapot helyett, mikor pótdadókól fedezik az ő tűzoltóság költségeit, de csak annyit áldoz rá hogy a címe meglegyen. Se éjjeli őrség, se rendes, begyakorlott tűzoltói csapatról szó sincs, s mégis belekerül évente majdnem 5000 koronába. Réti Ferenc községi képviselő úr érdeme hogy a községi tűzoltóság létesülni fog. S hogy ennek mily üdvös eredménye lesz a közönségre, abból is látható, hogy egyik legrégibb és legtekintélyesebb Bizt. Társaság vezérügynöksége, amidőn jelentést tett az igazgatóságnak erről javaslatba hozta, hogy a társulat a biztosítási díjak 20%-át ajándékozza a községi tűzoltóságnak. Legközelebb vissza térünk e tárgyra.

— **Rákóci-szobrok.** Csinos kivitelű gipsz Rákóci-mellszobrokat készített *Vladár Imre* miskolci lakos, melyekből rendelni lehet *Weisz Márk* könyvkereskedő útján, kinél a minta meg is tekinthető. Egy szobor ára 3 korona.

— **A gőzgépezetők és kazánfűtők képesítő vizsgái** Szegeden szeptember hó 20-án d. e. 9 órakor fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Szilágyi-utca 1. szám) küldendők.

Vörösmarty-Album. Kulturmissziót teljesít a «Pesti Napló» mikor minden esztendőben, díszes, ingyenes

ajándékokban közelebb hozza, a nagy közönség szívéhez a nagy, örökbecsű irodalmi és művészi alkotásokat és azzal, hogy megősmerteti, egyúttal meg is szeretteti a művészetet. Ev-év után gyönyörű művész ajándékokkal, ritka díszművekkel lepi meg karácsonyra olvasóit a «Pesti Napló», ez a szó legnemesebb értelmében független, szabadelvű és szókimondó lap és most *Vörösmarty*nak, a *Szózat* és a *Vén cigány* őserű költőjének életrajzával egyben legkiválóbb alkotásait (*Szózat*, *Szép Ilonka*, *Csongor és Tünde* és számos más) foglalja díszes albumba és adja karácsonyra ajándékol. A *Vörösmarty-Album* a *Zichy Mihály-Album* alakjában és nagyságában készül és tartalmaz díszkönyvet 20 nagy, több színben nyomott műmelléklet, továbbá 40—50 szövegkép fogja díszíteni. E gyönyörű könyvet karácsonyi ajándékol megkapja a «Pesti Napló» minden állandó előfizetője és díjtalanul megkapja mindama új előfizetője, aki egész éven át fél- vagy negyedévenként vagy havonként, de megszakítás nélkül fizet elő a «Pesti Napló»-ra.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik bold. emlékü néh. Réti Ernő úr temetése alkalmából kegyeletüknek az elhunyt emléke iránt kifejezést adtak, tőle végbúcsút veendő, temetésén megjelentek és fájdalunkat enyhítették: magam és testvéreim nevében ezúton hálás köszönetet mondok.

Csongrád, 1903. szeptember 4.

Réti Ferenc.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Rum, Cognac, Silvorium,

likörök, likörkrémek stb, az általam készített vegytiszta esszenciák és kompozitókkal házilag 1/8 sőt 1/4 részben olcsóbban állíthatók elő, mint kétszen vett árúk.

Árjegyzék és használati utasítás ingyen és bérmentve.

Baros Gábor

Budapest VII, Dohány-utca I sz. Esszenciák és kompozitói gyára.

VÖRÖSMARTY ALBUM

INGYEN!

A *Pesti Napló*, amely eddigelé az *Ember tragédiáját*, *Arany János balladit* *Zichy Mihály* illusztrációival, *Katona József Bánk bánját*, a *Himfy-Albumot*, a *Költők-Albumát*, tavaly a remek kivitelű *Zichy-Albumot*, stb. adta olvasóinak a könyvpiacon általános feltételt keltő kiállításban, az idén eddigi kiadványait felülmúló fényvel és pompával, a *Vörösmarty Mihály-Albumot* fogja olvasóinak karácsonyi ajándékol adni.

A *Vörösmarty-Album*, a *Zichy-Album*nál is díszesebb kiállításban nagy kvart alakban fog megjelenni. Magában foglalja a költő életrajzát. *Csongor és Tündét*, *Vörösmarty*nak e kedves drámai költeményét, a *Szózatot*, a *Vén cigányt*, *Szép Ilonkát* és *Vörösmarty*nak legkiválóbb költői alkotásait, kiváló művészek eredeti festményeivel és rajzaival. 20 mellekletben és számos szövegbe nyomott képpel és illusztrációival, a valóban remek kivitelű műlapoknak egy része gyönyörű színnyomású lesz, amilyen eddig alig jelent meg magyar díszműben. A *Vörösmarty-Albumot* megszerezhetik mindazok, akik a *Pesti Napló*ra, amely a legrégibb, legfüggetlenebb és egyike a legelterjedtebb politikai napilapoknak, egy évre előfizetnek.

Akik mest lépnek az előfizetők sorába és akár havonta is, de állandóan, legalább egy évig előfizetők maradnak, szintén megkapják a *Vörösmarty-Albumot*. Minden félreértés elkerülése végett megjegye zük, hogy akik a *Zichy-Albumot* az 1903. évre való előfizetés alapján tehát 1903. évi ajándékol kapták, azok a *Vörösmarty-Albumot* csak úgy kapják meg, ha újra egész évre előfizetnek.

*
A *Pesti Napló* előfizetési ára: Egész évre 28 kor.; félévre 14 kor.; negyedévre 7 kor.; egy hóra 2 kor. 40 fillér. Szerkesztősége és kiadóhivatala: **Budapest, VI., Andrássy-ut 27. szám alatt van.**

Hirdetmény.

A Mezőtúr város határában levő város tulajdonát képező körösi révhajó kijavítási munkálataira árlejtést hirdetek, az árlejtésen résztvehet minden hajóács, aki a kijavítandó munkát megtekintette és 100 korona ovadékat beteszi, ajánlkozók közül utiköltség megtérítésére csak az tarthat igényt, akire a vállalat lefog ütetni és ha a vállalat a városi tanács helyben hagyja.

Tartozik vállalkozó a javítási munkákat befejezéséig kiegészítő révhajóról gondoskodni, hogy a közlekedés fel ne akadjon.

Írásbeli ajánlatok **f. évi szeptember hó 22-ig délelőtt 10 óráig** a városi mérnöki hivatalhoz küldendők, ahol is akkor a nyilvános szóbeli árlejtés meg fog tartatni, a feltételek a városi mérnöknel a hivatalos órák alatt előzetesen is megtekinthetők.

Kelt Mezőtúr, 1903. augusztus 29-én.

Dr. Kún Árpád.
polgármester.

Egy koronáért portómentesen küld az orvosszövetség sorsjátékához egy sorsjegyet az

Országos Sajtóiroda

Budapest, Kemény Zsigmond-utca II.

Húzás már október 10-én.

1840 nyeremény. I főnyeremény 4000 K. Legnagyobb nyeremény legkedvezőbb esetben 50000 korona.

I sorsjegy I korona. Szerencse fel! I sorsjegy I korona.

Ne vegyen senki **HANGSZERT,** míg **Reményi Mihály** mű-hangszerész

legujabb képes árjegyzékét nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről

Király-utca 44 I. sz.

Férjem uram sem ellenzi

Dávid Gyula, északi gyógyszer szepítőszereit használja. Szeplő és más arczfoltok ellen Eszéki pomádéja ára 70 f, K. 1.20, 2.20, makacs arczfoltoknál az erősebb batánu Pompadour-pasztám későbbje K. 3 és 5. Arccuántó fekete pont alaku miteszszerek egyedüli mulasztója a juvenil, ára K. 1 és 2. Bármelyik szerem használata előtt csakis Detergen különös porszappannal kell mosdani K. 1, 2, 3. Örömet szerzek sziate ifjító hajfestéssel az őszülőknek, próbaúveg K. 2, 4 és 8.

ANTEGRIN. Háziállatok őv-és gyógypora.

Minden gondolkozás és kérdészkedés nélkül, hogy mi volna jó, csakis Antegrin kell, a mint bágyadtak, mindjárt beadni. Egyszeri adag alig keüli 3 krajczárba,

melylyel nagy hárt elbaritanak azok, a kik ővszerképen és étvágygerjesztől hébe-korba adva hizlaláskor is mindig már előre megrendelik, például 100 darab sertés közt a döögöt megszüntetni 10-15-20 kilogramm szükséges. Egy tekeres ára K. 2, mely elég 2 süldő megmen-tésére. Egy kilogramm ára K. 4. Két és fél kilogrammot tíz sertésre csomagolással K. 10.32 f-ért már bérmentve is küldöm. Öt kilogram 20 K. helyett K. 10; de 10 kilogram csak K. 34. Kaphatók posta v. vasuton utánvétellel küldve, csakis **Dr. Dávid Viktor.**

Törv. védve. Gyógyszerész-tudor, a m. kir. természettudományi tarsulat rönös tagja. **Szent István király Gyógyszertárában, ESZÉK,** aloldóros.

Nincs többé tyúkszem!

Ha tyúkszemétől akar megszabadulni, elégséges egy kísérlet a törvényesen védett és **Diz-tosan ható**

Denzinger-fele

„Viktória” tyúkszem kenőcsceel

mely legrövidebb idő alatt a legkeményebb tyúkszemet is eltávolítja.

Egy tégely ára 1 korona 30 fillér. 1 korona 50 fillér előleges beküldése mellett bérmentve szállítja a feltaláló:

Denzinger Ádám,

Ujvidék Duna-utca 17. szám.

Jörgő János órás: gyári raktár: Wien III/4. Rennweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olesó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigoruan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

Órajavítási műhely.

Mindennemű zsebóra új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok. Kivonat a nagy árjegyzékből:

- 7787 sz. legolcsóbb, legjobb strapacóra nickeltokban 36 órai járással frt 2.30
- 8039 sz. valódi ezüst páncéllánc 15 gr. » 1.—
- 7858 sz. ezüst remontoir dupla fedelű » 5.—
- 8989 sz. ingaóra ütőművel, 2 sulyal 130 cm. magas » 11.50
- 7939 sz. jó ébresztő óra » 1.20

Szíveskedjék nevemre és házsámomra 75/B pontosan figyelni.

Igazán!

„Feroferin”

segít nagyszerűen utolérhetetlenül rovar irtáson.

Kapható Csongrádon:
Bagossy József, Váradi Jakab urak, Schwartz Szidónia úrnő üzleteiben és a Csongrádi Fogyasztási Szövetkezetben.

Szentesen:
Schultz István, Dobray Sándor, Eisler Lajos, Horváth J. és Társa, Ifj. Kovács Sándor és Szépe Károly üzleteiben.

SCHOTTOLA ERNŐ
szőlészeti és borászati szaküzlete
Budapesten, Andrassy-út 2.
Legnagyobb raktár a szüreteléshez szükséges felszerelési cikkekben, szőlőzúzó, borsajtók, borszivattyúk stb.
Képes árlap ingyen.

Utánnamás pilos
ALAPÍTVÁNYOT 1875